

סדר הוידוי

הרב חגי לונדין

סדר הוידוי, הנאמר חמש פעמים במהלך יום הכיפורים, אמור לזעזע ולנקוב את תהומות הנפש. לעיתים, עקב הבנה מעורפלת במילות הוידוי, האדם מוצא עצמו ממלמל אותן באופן מכני ומאולץ. ננסה בקצרה לעיין בכב' מילות הוידוי הנוגעות, אם מעט ואם הרבה, בכל אחד ואחת מאיתנו:

אשמנו – היסוד לכל תהליך הוידוי והתשובה הוא לקיחת אחריות נחרצת, חד משמעית ואמיצה על מעשינו (זו גם הסיבה עבודה מכים אנו על לב – הפניית האצבע כלפי עצמנו). **אשמנו** - לקחנו את האש של חיינו והפכנו אותה ל - **מה** : אש שוממה וריקה.

בגדנו – שורש החטאים הוא **הבגידה** בעצמיות. לא נפתחנו בענווה לדבר ד' הבא אלינו מתוך תורתו. שכחנו את ייעודנו. **בגדנו** בתפקידנו בעולם ולבשנו **בגדים** לא לנו.

גזלנו – מתוך ההתכחשות למסלול הייחודי שלנו בעבודת ד', מתוך חוסר ההסתפקות בחלקנו – ניסינו **לגזול** את חייהם של אחרים. בנינו לעצמנו חיים מתוך חיקוי, השוואה ותחרותיות.

דיברנו דופי – על מנת להצדיק את הזיוף המצוי בנו הטלנו **דופי** בזולת. ניסינו להשקיט את תחושות התסכול וחוסר המיצוי על ידי הנמכתם של אחרים. **דיברנו דו-פני** : צביעות, חנופה, לשון הרע.

העווינו – מתוך כך **התעוותו** כל חיינו. שיבשנו לחלוטין את כל המצפון הפנימי. בראנו עולם שקרי בו אנו במרכז וכל האחרים – תפאורה.

והרשענו – מכאן קצרה הדרך **לרשע**, ל'אידיאליזציה' של הרוע. יצרנו מציאות דמיונית בה הצדק תמיד עמנו, בעוד שהטעויות הינן רק נחלת האחרים; ועל כן ראוי לפגוע בהם.

זדנו – הרשעה ממשיכה **ומזידה את נזידה**. פיתחנו רוע כלפי אחרים **במזיד**, לא באקראי אלא מתוך תכנון וכוונה.

חמסנו – גזל מתוחכם יותר (**חמס** – נוטל מאחרים בעל כורחם אך משקיט את מצפוננו על ידי נתינת תגמול כלשהו). ניסינו לנכס כל דבר אלינו באופן מניפולטיבי – באמצעות יצירת ייסורי מצפון אצל השני, לחץ חברתי עקיף, אלימות פסיכולוגית מעודנת.

טפלנו שקר – בכדי להחזיק מעמד במציאות הווירטואלית אותה בנינו, אין מנוס אלא לברוח אל עולם **השקר** : חלקיקי אמת המנותקים מהקשרם, אותם מנסים אנו **לטפול** ולהדביק זה לזה באופן מלאכותי. **שקר** מתוך בושה, לחץ, פחד; מתוך ניסיון נואש לשקם תדמית עצמית ולמצוא חן בעיני הסביבה.

יעצנו רע – היכולת להעניק **עצה** נכונה שייכת לבגרות של האדם, לכישרון להביט על המציאות דרך עיניו של מבקש העצה. יכולת הנשללת מן האדם הלא-טהור השבוי באינטרסנטיות ואנוכיות.

כזבנו – לא רק שקר ביחס לעצמנו אלא הפרחת **כזבים** ביחס לכלל המציאות. בנינו תמונת עולם **כוזבת** : העמדנו לעצמנו יעדים מתוך גאווה, דמיון וללא זיהוי נכון של כוחותינו. התוצאה המתבקשת היא שנהיינו כמעייין **אכזב** ועל כן **התאכזבנו ואכזבנו** את אלה שנשענו עלינו.

לצנו – כישלונות מעין אלו עלולים להוביל **לליצנות** : זלזול וביטול הערך של הכול. ציניות, תרבות ה'סתם' וה'כאילו'. תרבות פוסטמודרנית שבארשת פיכחון מריר, בעין הרע ובניסוחים מפותלים, מתיימרת להצביע על השלילה במציאות אך למעשה משקיעה עצמה בביצת רעל ויאווש.

מרדנו – ניפוץ המסגרות. חוסר נכונות להתקדם באופן מדורג ואמיתי קמעא קמעא. **מרד** בטוב השלם או החלקי ללא העמדת אלטרנטיבה ראויה. הרצון לשבור ולא לתקן, לשלול הכול ולא לבנות דבר. לא לשמוח בחלקי, בתהליך, אלא להתאוות לתוצאה בלבד.

נאצנו – חירוף וגידוף. **הנאצה** היא התנגדות חריפה ומוחלטת כנגד האחר. מלווה בחמת זעם ואחוזת פחד, שנאה; מלאת בוטות.

סרנו – נטינו ו**סרנו** מדרך הישר, חוסר ענווה והקשבה להורים ומורים. פרקנו כל **רסן**.

עוינו – האישיות כולה **מתעוותת**. אדם חוטא מתוך 'רוח שטות'; מעין 'טירוף מערכות' בו נעשה החטא תוך חוסר אכפתיות ואדישות לתוצאות הנלוות.

פשענו – במצב כזה מגיע **הפשע**. בניגוד ל'מרד' שהינו התפרצות חד פעמית ונקודתית, **פשע** הינו מרד יומיומי, פריקת-עול קבועה. מתוך שאט נפש וכהות הרגשה.

צרנו – שנאה ועוינות אקטיבית כלפי אחרים. **צרנו** את הזולת ומתוך כך הכנסנו עצמנו ל**מיצר**.

קישינו עורף – יצרנו חסימה **בעורף**, האיבר המחבר בין הגוף לבין הראש: חסמנו את האפשרות לאחד בין הרוח והחומר, הקודש והחול; דבר המתבטא יותר מכל **בעקשנות** מלהשתנות, מלהיפתח. קיבעון נפשי ומעשי.

רשענו – מתוך כך הגענו להתחברות עם **הרשע**, לא רק מתוך תאוה ואידיאליזציה ('והרשענו') אלא מתוך התענגות עליו. הנאה מעודנת מלדרוס אחרים, לחוש עליונות ושליטה עליהם. לכוון את אושרנו על חורבות אושרם של האחרים. **רשע** לא כאמצעי אלא כתכלית.

שחתנו – קלקלנו את המתוקן כבר. **השחתנו** את היפה, המועיל, הנכון. גימדנו וזלזלנו בכל האמת המצויה אצל האחרים ונהיינו כשטן **המשחית**.

תעבנו – הגענו למצב של סלידה מן הטוב והישר. חיינו התעוותו עד כדי תחושת **תועבה** ביחס לאמת ולרצוי, לתמים וליפה.

תעינו ותעתענו – היינו כשה **תועה**. ניסינו ליצור אשליית **תעתועים**, כלפי אחרים ובעיקר כלפי עצמנו, על מנת לחפות ולהדחיק את כישלונותינו...

אך עתה, יום הכיפורים – יום האמת, יום הטהרה, מעמיד אותנו במקומנו ונותן לנו את אפשרות המחילה; את אפשרות חיי-האמת; ומתפרצת הקריאה -

ועל כולם אלוה סליחות – סלח לנו, מחל לנו, כפר לנו.